

AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM W II KWARTALE 2013 R.

Informacja została opracowana na podstawie uogólnionych wyników reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), przeprowadzonego w II kwartale 2013 r.

Od III kwartału 2012 r. do uogólniania wyników badania na populację generalną zastosowano dane o ludności Polski w wieku 15 lat i więcej, pochodzące z bilansów opracowanych na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Ponadto nastąpiły zmiany metodologiczne, mające na celu dostosowanie populacji objętej badaniem do zaleceń Eurostat. Od III kw. 2012 r. poza zakresem badania, pozostają osoby przebywające poza gospodarstwem domowym, tj. za granicą lub w gospodarstwach zbiorowego zakwaterowania, 12 miesięcy lub więcej — do II kw. 2012 r. było to 3 miesiące lub więcej. W związku z wprowadzonymi zmianami prezentowane wyniki BAEL nie są w pełni porównywalne z wynikami badań z lat poprzedzających 2010 rok.

PODSTAWOWE DEFINICJE PRZYJĘTE W BAEL

Podstawą metodologii BAEL są definicje ludności aktywnej zawodowo (pracujących i bezrobotnych), przyjęte na XIII Międzynarodowej Konferencji Statystyków Pracy w październiku 1982 r. i zalecane do stosowania przez Międzynarodową Organizację Pracy i EUROSTAT.

Za **ludność aktywną zawodowo** (tzw. siła robocza) uważa się wszystkie osoby uznane za pracujące lub bezrobotne, zgodnie z definicjami podanymi poniżej.

Do pracujących zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały przez co najmniej 1 godzinę jakąkolwiek pracę przynoszącą dochód lub zarobek, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym lub dzierżawionym gospodarstwie rolnym albo prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego,
 - z innych powodów przy czym długość przerwy w pracy wynosiła:
 - do 3 miesięcy,
 - powyżej 3 miesięcy, ale osoby te były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia (**od I kwartału 2006 r.**).

Do pracujących – zgodnie z międzynarodowymi standardami – zaliczono również uczniów, z którymi zakład pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę zawodu lub przyuczenie do określonej pracy, jeżeli otrzymywali wynagrodzenie.

Ze względu na przyjęte założenia metodologiczne, liczba pracujących uzyskana z BAEL nie obejmuje niektórych kategorii osób, które są wliczane do pracujących w sprawozdawczości z zakresu zatrudnienia, m.in.:

- pracujących mieszkających w hotelach pracowniczych,
- pracujących za granicą na rzecz polskich pracodawców.

Bezrobotni, wg BAEL, to osoby w wieku 15-74 lata (od I kwartału 2001 r.), które spełniły jednocześnie 3 warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- aktywnie poszukiwały pracy w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany),
- były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po badanym tygodniu.

Do bezrobotnych zalicza się także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć (do 2003 r. włącznie definicja nie uwzględniała ich gotowości do podjęcia pracy).

Od I kw. 2008 r. czas poszukiwania pracy liczony jest od momentu zakończenia przerwy w poszukiwaniu pracy, o ile wystąpiła i trwała co najmniej 4 tygodnie. W związku z tym dane te nie są porównywalne z wynikami z lat poprzednich.

Ludność bierna zawodowo to osoby w wieku 15 lat i więcej, które nie zostały zaklasyfikowane jako pracujące lub bezrobotne wg powyższych kryteriów, tzn. osoby, które w okresie badanego tygodnia:

- nie pracowały, nie miały pracy i jej nie poszukiwały,
- nie pracowały, poszukiwały pracy, ale nie były gotowe do jej podjęcia w ciągu 2 tygodni następujących po badanym tygodniu,
- nie pracowały i nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie:
 - dłuższym niż 3 miesiące,
 - do 3 miesięcy, ale nie były gotowe tej pracy podjąć (od 2004 r.).

Współczynnik aktywności zawodowej to udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia to udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopa bezrobocia to udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

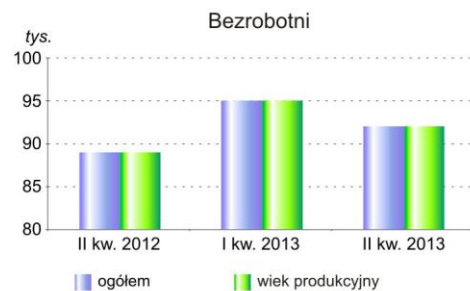
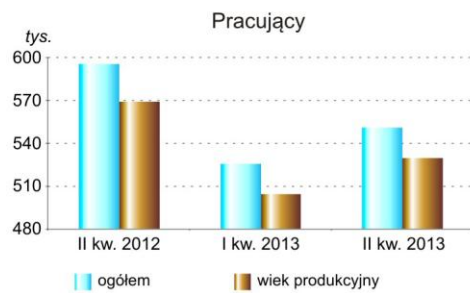
Wiek produkcyjny: 18-59 lat dla kobiet, 18-64 lata dla mężczyzn; młodzież: 15-24 lata; osoby starsze: 55 lat i więcej.

Uwaga: Sumy niektórych danych mogą być różne od wielkości „ogółem”. Wynika to z zaokrągleń dokonywanych przy uogólnianiu wyników badania.

Dane opublikowane w tym opracowaniu przedstawiają wyniki przeliczone zgodnie z nową metodologią i nową podstawą uogólniania danych.

Podstawowe wyniki BAEL dla osób w wieku 15 lat i więcej

Wyszczególnienie	II kwartał 2012	I kwartał 2013	II kwartał 2013
Aktywni zawodowo w tys.	684	620	642
pracujący	594	525	550
bezrobotni	89	95	92
Bierni zawodowo w tys.	501	519	526
Współczynnik aktywności zawodowej w %	57,8	54,4	55,0
Współczynnik zatrudnienia w %	50,2	46,1	47,1
Stopa bezrobocia w %	13,0	15,3	14,3

Aktywni zawodowo

W II kwartale 2013 r. liczba aktywnych zawodowo w województwie świętokrzyskim ukształtowała się na poziomie 642 tys. osób. Większość z nich (56,4%) stanowili mężczyźni. W porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego liczba aktywnych zawodowo zmniejszyła się o 6,1%. Skala tego spadku była zbliżona do spadku w grupie mężczyzn (o 6,2%) oraz kobiet o (6,0%).

Znacznie większy spadek aktywności zawodowej na przestrzeni roku odnotowano na wsi (o 10,3%), podczas gdy w miastach wyniósł on jedynie 1,0%. Udział mieszkańców obszarów wiejskich w liczbie aktywnych zawodowo zmalał do 53,1%.

Współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie o 2,8 p. proc. niższym niż w roku ubiegłym i wyniósł 55,0%. W podziale według płci zdecydowanie wyższą jego wartość nadal notowano wśród mężczyzn – 63,6% wobec 46,7% u kobiet. W miastach wskaźnik aktywności zawodowej wyniósł 54,1% i był nieco mniejszy niż na wsi (55,8%).

W skali kraju odnotowano nieznaczny wzrost współczynnika aktywności zawodowej. W rezultacie w omawianym okresie przekroczył on poziom w województwie i wyniósł 55,9%. Podobnie jak w Świętokrzyskim znaczne różnice wystąpiły w podziale według płci. Współczynnik aktywności zawodowej mężczyzn wyniósł 64,5%, a kobiet – 48,0%.

We wszystkich grupach wiekowych odnotowano spadek współczynnika aktywności ekonomicznej ludności na przestrzeni roku. Relatywnie wyższy był on wśród osób doświadczonej, w tym w populacji 45–54 lata (o 3,6 p.proc) – do 81,5% oraz 55 lat i więcej – o 2,6 p.proc – do 22,9%.

Duże różnice aktywności ekonomicznej utrzymały się w zależności od wykształcenia badanych. W dalszym ciągu zdecydowanie najwyższy poziom współczynnika aktywności ekonomicznej ludności notowany był w grupie osób z wykształceniem wyższym – 79,6%. Zmalał on jednak na przestrzeni roku o 2,8 p.proc. Wysoki poziom współczynnika aktywności wystąpił także wśród osób legitymujących się wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 63,8% oraz

zasadniczym zawodowym – 63,8%. W obydwu tych grupach również uległ zmniejszeniu – odpowiednio o 7,2 i 3,5 p.proc. Wzrost aktywności wystąpił jedynie wśród osób posiadających wykształcenie średnie ogólnokształcące (o 0,1 p.proc. do 48,2%). Najmniej aktywne zawodowo były osoby posiadające najniższe wykształcenie (gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe lub bez wykształcenia szkolnego). Wśród nich wskaźnik ten wyniósł 18,1%.

Pracujący

Liczba pracujących w II kwartale 2013 r. ukształtowała się na poziomie 550 tys. i zmniejszyła się w skali roku o 7,4%. Populacja pracujących mężczyzn zmalała o 8,1%, natomiast kobiet o 6,6%. Mniej pracujących było na wsi – o 12,9%, podczas gdy w miastach ich liczba utrzymała się na niezmiennym poziomie.

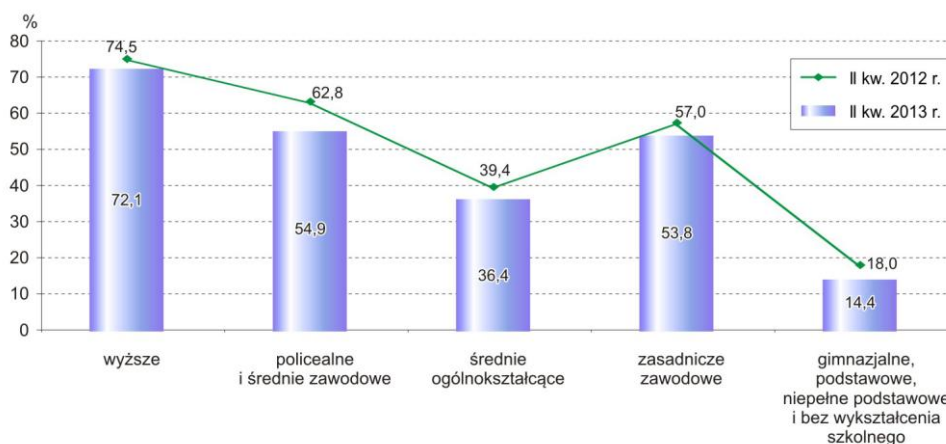
Zwiększyło się obciążenie pracujących osobami niepracującymi. W II kwartale 2013 r. na 1000 pracujących przypadło 1124 bezrobotnych i biernych zawodowo.

Wskaźnik zatrudnienia będący miernikiem zaangażowania ludności w procesie pracy ukształtował się na mniejszym poziomie niż przed rokiem i wyniósł 47,1% (w kraju – 50,0%). Podobnie jak w przypadku współczynnika aktywności ekonomicznej odnotowano jego duże zróżnicowanie w zależności od płci. Zdecydowanie wyższy był on wśród mężczyzn, spośród których pracowało 54,1%. Kobiety rzadziej podejmowały pracę (40,1% pań to osoby pracujące). W skali roku wskaźnik zatrudnienia w tej grupie obniżył się o 2,8 p.proc. Wśród mężczyzn spadek był jeszcze większy i wyniósł 3,2 p.proc.

Wskaźnik zatrudnienia wśród ludności miast na przestrzeni roku zmniejszył się o 1,5 p.proc., osiągając wartość 45,7%, natomiast na wsi wyniósł 48,4% (był mniejszy o 4,2 pkt). W przekroju wieku najmniejszy spadek odnotowano w grupie osób w wieku 35–44 lata, w której był on mniejszy niż rok wcześniej o 0,6 p.proc. Najbardziej obniżył się natomiast wśród mających 25–34 lata – o 4,2 p.proc.

Wskaźnik zatrudnienia cechował się dużym zróżnicowaniem w zależności od poziomu wykształcenia. Zdecydowanie najwyższy jego poziom odnotowano wśród pracowników, którzy ukończyli uczelnię wyższą – 72,1%. W stosunku do roku ubiegłego uległ on zmniejszeniu o 2,4 p.proc., jednak najsilniejszy spadek wystąpił wśród posiadających wykształcenie policealne i średnie zawodowe – o 7,9 pkt. Najniższy poziom wskaźnika zatrudnienia odnotowano wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego – 14,4%. W tej grupie zmalał on w skali roku o 3,6 p.proc.

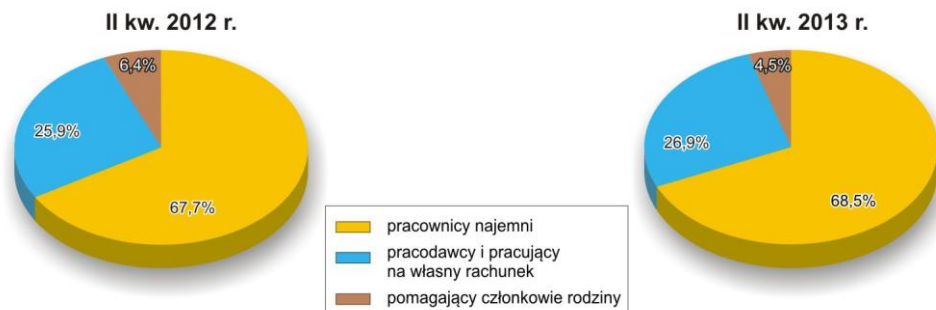
Wskaźnik zatrudnienia według wykształcenia

W II kwartale 2013 r. w sektorze prywatnym w województwie świętokrzyskim pracowało 418 tys. osób, tj. 76,0% ogółu pracujących. Spośród nich większość (62,0%) stanowili mężczyźni. Odmienne przedstawiała się sytuacja w sektorze publicznym, w którym wśród 132 tys. pracujących przeważały kobiety (62,9%). W przedsiębiorstwach prywatnych odnotowano spadek liczby pracowników w stosunku do roku poprzedniego (o 9,9%), natomiast w sektorze publicznym – wzrost (o 1,5%).

Pracownicy najemni stanowili 68,5% ogółu pracujących, pracodawcy i pracujący na własny rachunek – 26,9%, a pomagający członkowie rodzin – 4,5%. W skali roku liczba pracodawców i pracujących na własny rachunek zmniejszyła się o 3,9%. Mniej było także pomagających członków rodzin – o 34,2%. Liczba pracowników najemnych zmalała natomiast o 6,2%.

Pracujący wg statusu zatrudnienia

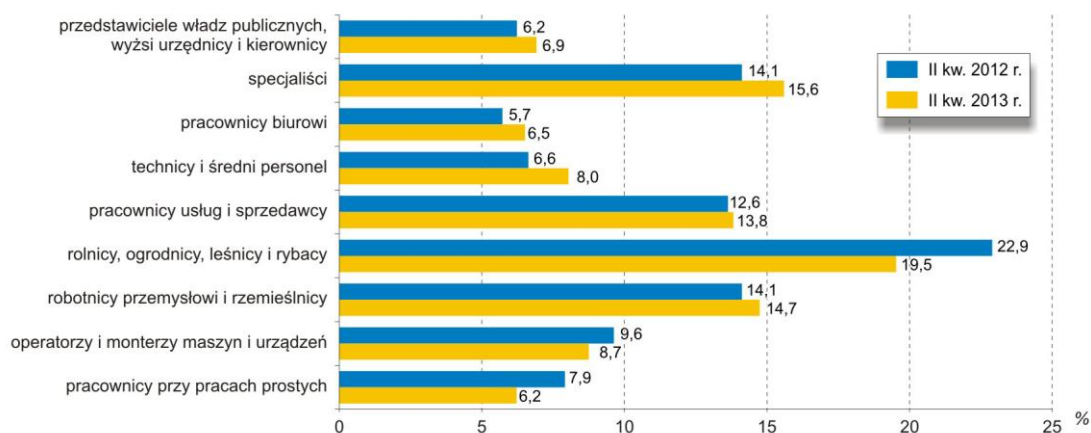
Liczba mężczyzn w grupie pracodawców i pracujących na własny rachunek zmniejszyła się na przestrzeni roku o 3,2%, natomiast pracujących w charakterze pracowników najemnych – o 8,5%.

Liczba pań pracujących w charakterze pracodawców i pracujących na własny rachunek zmniejszyła się na przestrzeni roku o 5,0%. Kobiet w roli pracowników najemnych ubywało natomiast jedynie 3,9%. Większy spadek liczby kobiet niż mężczyzn w grupie pracodawców lub zarobkujących na własny rachunek skutkowało obniżeniem ich udziału na przestrzeni roku o 0,5 p.proc. – do 38,5%.

Osoby zatrudnione na czas nieokreślony stanowiły 70,3% ogólnej liczby pracowników najemnych. Ich wyższy odsetek występował w sektorze publicznym, w którym udział wyniósł 84,1%. W sektorze prywatnym zatrudnieni na czas nieokreślony stanowili 62,9%.

Zdecydowanie najliczniejszą grupą zawodową w województwie świętokrzyskim w dalszym ciągu byli rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy – 19,5% ogółu. Ich liczba w ciągu roku znacznie się jednak zmniejszyła – o 21,3%. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy stanowili 14,7% ogółu, specjaliści – 15,6%, a pracownicy usług i sprzedawcy – 13,8%.

Pracujący według grup zawodowych

Mężczyźni przeważali wśród operatorów i monterów maszyn i urządzeń – 89,6% ogółu, robotników przemysłowych i rzemieślników – 92,6% oraz przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników – 68,4%. Kobiety dominowały natomiast m.in. wśród specjalistów – 69,8% oraz pracowników usług i sprzedawców – 61,8%.

Wśród ogółu pracujących 70,5% stanowili pracujący, którzy w badanym tygodniu przepracowali 40 i więcej godzin. Podobnie jak przed rokiem kobiety pracowały w krótszym wymiarze czasu. W grupie mężczyzn odsetek pracujących przynajmniej 40 godz. tygodniowo wyniósł 76,3%, a kobiet – 63,2%. Nieco krócej pracowali mieszkańcy miast. Odsetek pracujących 40 godz. i więcej wyniósł wśród nich 70,5%, podczas gdy na wsi 70,9%.

Bezrobotni

Liczba bezrobotnych w II kwartale 2013 r. ukształtowała się na poziomie 92 tys. i była większa niż rok wcześniej o 3,4%. Wśród bezrobotnych więcej było mężczyzn – 58,7% ogółu. Ich liczba zwiększyła się w ciągu roku o 5,9%, podczas gdy liczba kobiet poszukujących pracy zmniejszyła się o 2,6%.

Liczba bezrobotnych mieszkańców miast zmalała o 8,0%. Znacznie przybyło ich natomiast na wsi. Liczba bezrobotnych zwiększyła się tam o 17,9%.

Do oceny natężenia bezrobocia służy stopa bezrobocia wyrażająca udział bezrobotnych wśród aktywnych zawodowo w wieku 15 lat i więcej. W II kwartale 2013 roku ukształtowała się ona na poziomie 14,3% i w skali roku wzrosła o 1,3 p.proc.

W kraju odnotowano wzrost liczby bezrobotnych – o 5,8%. Wyraźnie niższa niż w województwie była natomiast stopa bezrobocia, która osiągnęła 10,4%, tj. o 0,5 p. proc. więcej niż przed rokiem.

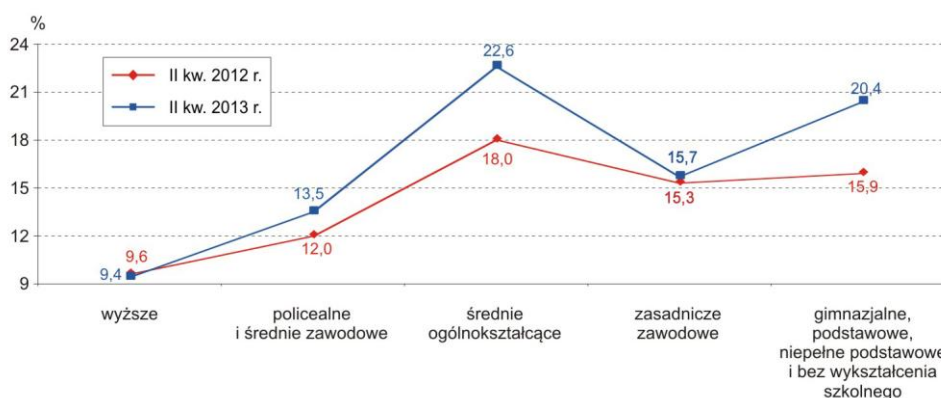
Stopa bezrobocia w miastach pozostawała wyraźnie wyższa niż na wsi i wynosiła 15,3%. W tym samym okresie na obszarach wiejskich bezrobotnymi było jedynie 13,5% aktywnych zawodowo.

W trudniejszej sytuacji na rynku pracy znajdowali się mężczyźni. Stopa bezrobocia w tej zbiorowości wynosiła 14,9%, podczas gdy wśród kobiet – 13,2%. Dysproporcje między płciami znacznie się przy tym zwiększyły.

Kłopoty ze znalezieniem pracy miały nadal szczególnie osoby młode. Na przestrzeni roku grupa poszukujących pracy w wieku 15–24 lata wzrosła do 34,5% – o 3,9 p. proc. Wzrost problemów ze znalezieniem pracy odnotowano niezależnie od wieku.

Zróznicowanie stopy bezrobocia występowało również w zależności od poziomu wykształcenia. Najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano w omawianym kwartale wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym – 22,6%, przy czym zwiększyła się ona o 4,6 p. proc. Najniższa stopa bezrobocia, charakteryzowała posiadających wykształcenie wyższe – 9,4%. Była to jedyna grupa, w której odnotowano spadek stopy bezrobocia.

Stopa bezrobocia według wykształcenia

Bezrobotni najczęściej poszukiwali pracy poprzez ogłoszenia w prasie – 81,5% i biuro pracy – 72,8%. Nieco mniej osób decydowało się na jej poszukiwanie poprzez krewnych i znajomych – 70,7% oraz bezpośredni kontakt z zakładem pracy – 67,4%.

Przeciętny czas poszukiwania pracy znacznie zmniejszył się w stosunku do roku poprzedniego i wyniósł 11,8 miesiąca. Okres ten był krótszy dla mężczyzn i wynosił 11,7 miesiąca a dla kobiet – 12,0 miesiąca. Różnica ta na przestrzeni roku znacznie się jednak zmniejszyła. Nieco szybciej znajdowali pracę mieszkańcy miast, którzy przeznaczali na jej poszukiwanie średnio 11,8 m-ca. Na wsi zajmowało to przeciętnie 11,9 miesiąca.

Bierni zawodowo

W II kwartale 2013 r. zbiorowość biernych zawodowo liczyła 526 tys., tj. 45,0% ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej (w kraju – 44,1%). Wśród nich dominowały kobiety, które stanowiły 60,6% ogółu, a także mieszkańcy wsi – 51,3%.

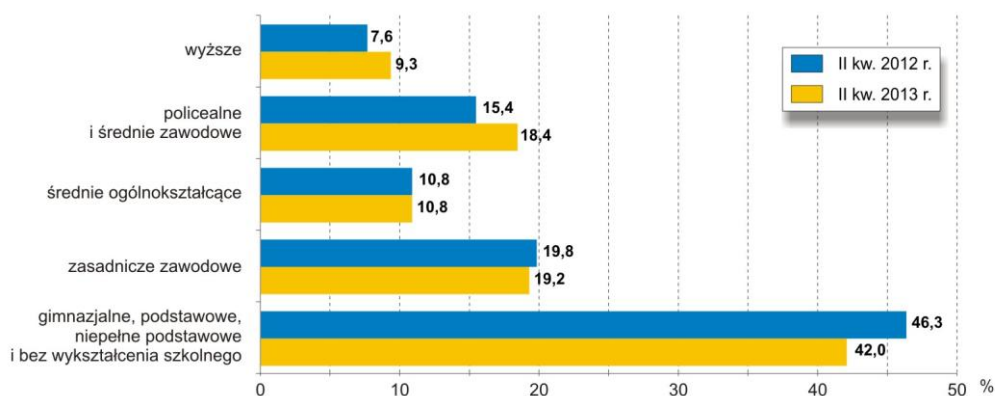
W skali roku zbiorowość biernych zawodowo zwiększyła się o 5,0%, przy czym jej wzrost w miastach (o 9,0%) był wyraźnie większy niż na wsi (o 1,5%).

W podziale według płci w przypadku mężczyzn skala wzrostu wyniosła 4,0%, natomiast liczba biernych zawodowo kobiet zwiększyła się o 6,0%.

Zdecydowanie najliczniejszą grupę biernych zawodowo tworzyły osoby w wieku 55 lat i więcej. W ciągu roku ich liczba zwiększyła się o 5,4% i stanowiła 62,7% ogółu. Znacznie przybyło biernych z grupy 25-34 lata – o 21,4% oraz 45-54 lata – o 13,8%. Zmalała natomiast liczba najmłodszych nieaktywnych zawodowo (do 24 lat) – o 1,8%.

Prawie połowa biernych zawodowo (42,0%) to osoby mające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe lub bez wykształcenia. Ich liczba na przestrzeni roku zmniejszyła się jednak o 4,7%. W pozostałych grupach przybyło nieaktywnych zawodowo, w tym najwięcej wśród najlepiej wykształconych: z wykształceniem wyższym – o 28,9% oraz policealnym i średnim zawodowym – o 26,0%.

Bierni zawodowo według wykształcenia

Najważniejszym powodem braku aktywności zawodowej było pobieranie świadczeń emerytalnych, na co wskazywało 49,2%. Jako przyczynę bierności zawodowej 19,8% osób podawało naukę i uzupełnienie kwalifikacji, a 12,4% – chorobę i niepełnosprawność. Zniechęcenie bezskutecznością poszukiwania pracy wymieniło jedynie niespełna 4% biernych zawodowo.

Podsumowanie

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w II kw. 2013 r. wskazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku:

- odnotowano spadek aktywności zawodowej,
- znacznie zmniejszyła się liczba pracujących niezależnie od płci; spadek dotyczył jedynie mieszkańców obszarów wiejskich,
- odnotowano spadek wskaźnika zatrudnienia w województwie,
- wystąpił wzrost liczby bezrobotnych, co było wynikiem ich większej liczby wśród mężczyzn, podczas gdy w grupie kobiet odnotowano jej spadek,
- wyższa niż przed rokiem była stopa bezrobocia, a jej niższy poziom nadal występował na obszarach wiejskich,
- zwiększyło się obciążenie pracujących osobami niepracującymi,
- zwiększyła się zbiorowość biernych zawodowo, co było przede wszystkim efektem jej znacznego wzrostu w miastach.

Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w II kwartale 2013 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Współczynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia	Stopa bezrobocia
		ogółem	pracujący	bezrobotni				
	w tys.					w %		
OGÓŁEM	1168	642	550	92	526	55,0	47,1	14,3
mężczyźni	569	362	308	54	207	63,6	54,1	14,9
kobiety	599	280	242	37	319	46,7	40,4	13,2
Miasta	556	301	254	46	255	54,1	45,7	15,3
Wieś	611	341	296	46	270	55,8	48,4	13,5
Z ogółem w wieku:								
15–24 lata	165	55	36	19	110	33,3	21,8	34,5
25–34	211	178	145	33	34	84,4	68,7	18,5
35–44	186	167	150	17	19	89,8	80,6	10,2
45–54	178	145	129	16	33	81,5	72,5	11,0
55 lat i więcej	428	98	90	8	330	22,9	21,0	8,2
Z ogółem według wykształcenia:								
wyższe	240	191	173	18	49	79,6	72,1	9,4
policealne i średnie zawodowe	268	171	147	23	97	63,8	54,9	13,5
średnie ogólnokształcące	110	53	40	12	57	48,2	36,4	22,6
zasadnicze zawodowe	279	178	150	28	101	63,8	53,8	15,7
gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe i bez wykształcenia szkolnego	270	49	39	10	221	18,1	14,4	20,4